

Warszawa, 24 września 2021 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.61.2018.mko.67

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.), dalej Kpa, po rozpatrzeniu odwołania Fundacji „Greenpeace Polska” z 24 kwietnia 2018 r. od decyzji nr 19/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, dalej RDOŚ w Łodzi, z 28 marca 2018 r., znak: WOOŚ.420.45.2018.PTa.38, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pod nazwą *Wydobycie węgla brunatnego ze złoża Złoczew*

uchylam powyższą decyzję w całości oraz odmawiam określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Uzasadnienie

Decyzją z 28 marca 2018 r. RDOŚ w Łodzi, w związku z wnioskiem PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., dalej PGE GiEK S.A., z 4 lutego 2016 r., na podstawie art. 71 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247), dalej ustawa ooś, określił środowiskowe uwarunkowania realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

W dniu 24 kwietnia 2018 r. Fundacja „Greenpeace Polska” wniosła odwołanie od powyższej decyzji. Odwołanie zostało uzupełnione pismami z: 10 lipca 2018 r., 26 listopada 2018 r., 13 maja 2019 r. oraz 2 marca 2021 r.

Fundacja „Greenpeace Polska”, po zgłoszeniu pismem z 14 kwietnia 2016 r. chęci uczestniczenia w postępowaniu pierwszej instancji, uczestniczyła w nim na prawach strony, zgodnie z art. 44 § 1 ustawy ooś. Z informacji znajdujących się w Krajowym Rejestrze Sądowym wynika, że Fundacja została zarejestrowana 21 listopada 2003 r., a celem jej działania jest m.in. ochrona i zachowanie środowiska naturalnego (KRS nr 0000180402), co wypełnia przesłanki wskazane w powyższym przepisie.

Decyzja RDOŚ w Łodzi z 28 marca 2018 r. została doręczona stronom w trybie art. 49 Kpa w związku z art. 16 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 935), dalej ustawa z dnia 7 kwietnia

2017 r. o zmianie Kpa. Obwieszczenie RDOŚ w Łodzi z 28 marca 2018 r., znak: WOOŚ.420.45.2018.PTa.39, informujące strony postępowania o wydaniu powyższej decyzji, zostało upublicznione w: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi, Urzędzie Gminy Brzeźnio, Urzędzie Gminy Burzenin, Urzędzie Gminy Czarnożyły, Urzędzie Gminy Klonowa, Urzędzie Gminy Konopnica, Urzędzie Gminy Lututów, Urzędzie Gminy Osjaków, Urzędzie Gminy Ostrówek, Urzędzie Gminy Widawa oraz Urzędzie Miejskim w Złoczewie. Najpóźniejszym dniem, którego powyższe obwieszczenie zostało upublicznione, był 4 kwietnia 2018 r. – tablice ogłoszeń w Urzędzie Gminy Brzeźnio i Urzędzie Gminy Konopnica. Doręczenie decyzji nastąpiło 18 kwietnia 2018 r., a termin na wniesienie odwołania, zgodnie z art. 57 § 1 i art. 129 § 2 Kpa, minął 2 maja 2018 r. Odwołanie zostało zatem wniesione z dochowaniem ustawowego terminu.

Fundacja „Greenpeace Polska” we wniesionym odwołaniu podniosła, że decyzja organu pierwszej instancji została wydana z naruszeniem:

- 1) art. 7 w związku z art. 77 § 1 i art. 107 § 3 Kpa, przez: *niepodjęcie wszystkich czynności niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego i niezatwierdzenie sprawy w sposób uwzględniający interes społeczny i słuszny interes obywateli, niewyczerpujące zebranie i rozpatrzenie materiału dowodowego oraz niewyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżanej decyzji przyczyn, dla których odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej dowodom przedłożonym w przebiegu postępowania przez Fundację, jak również poprzez błędne ustalenie skali działalności planowanego przedsięwzięcia;*
- 2) art. 432, art. 433 i art. 434 ust. 2 w związku z art. 428 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624), w związku z art. 77 ust. 5a i art. 81 ust. 3 ustawy ooś, przez nienależenie obowiązku przedłożenia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 ustawy – Prawo wodne, i pominięcie analizy, o której mowa w art. 433 tej ustawy;
- 3) art. 81 ust. 3 ustawy ooś w związku z art. 68 pkt 1, 3 i 4 ustawy – Prawo wodne, przez niewykazanie, że zostały spełnione przesłanki, o których mowa w przywołanych przepisach ustawy – Prawo wodne;
- 4) art. 66 ust. 1 pkt 8 w związku z pkt 7 lit. b ustawy ooś, przez wydanie decyzji na podstawie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, który nie zawiera informacji o bezpośrednich, pośrednich oraz wtórnych i skumulowanych oddziaływaniach na klimat;
- 5) art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c i ca w związku z art. 66 ust. 1 pkt 3 i pkt 7 lit. d ustawy ooś, przez: *niedostateczne rozważenie wpływu planowanego przedsięwzięcia na zabytki i krajobraz kulturowy w przebiegu oceny oddziaływania na środowisko oraz wydanie decyzji na podstawie raportu, w którym pominięto istnienie na obszarze planowanego przedsięwzięcia zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków;*
- 6) art. 81 ust. 2 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 9 ustawy ooś, przez: *wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pomimo możliwości znaczącego, negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, które to oddziaływanie zostało pominięte w raporcie o oddziaływaniu na środowisko;*

- 7) art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c w związku z art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy ooś, przez: *bezpodstawne ustalenie w pkt 2.54 lit. g skarżonej decyzji dopuszczalnego stężenia zawiesiny w rzece Oleśnicy na poziomie 80 mg/l*;
- 8) art. 66 ust. 1 pkt 8 ustawy ooś, przez wydanie decyzji w oparciu o raport, w którym pominięto opis przewidywanych pośrednich, wtórnych i skumulowanych znaczących oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko.

Fundacja „Greenpeace Polska” wniosła o uchylenie decyzji RDOS w Łodzi z 28 marca 2018 r. na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa oraz orzeczenie o odmowie zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, ewentualnie o uchylenie decyzji na podstawie art. 138 § 2 Kpa i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji. Ponadto Fundacja wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w przedmiocie emisji gazów cieplarnianych w związku z planowaną działalnością przedsięwzięcia.

Wraz z odwołaniem i uzupełnieniami Fundacja „Greenpeace Polska” przedłożyła poniższe opracowania:

- „Opinia naukowa odnośnie decyzji środowiskowej dla odkrywki Złoczew” (██████████, ██████████, Toruń, 2018 r.);
- „Migracja metali ciężkich i metaloidów ze złóż węgla brunatnego oraz rozproszonej materii organicznej do wód podziemnych z odwodnienia kopalni odkrywkowych – na podstawie dostępnej literatury polskiej i zagranicznej” (██████████, 2017 r.);
- „Skutki budowy kopalni odkrywkowej węgla brunatnego na złożu Złoczew. Analiza kosztów zewnętrznych dla rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego” (██████████, ██████████, 2018 r.);
- „Matematyczne modelowanie oddziaływania pylenia powierzchniowego planowanej odkrywki kopalni węgla brunatnego Złoczew na stan jakości powietrza w województwie łódzkim” (██████████, ██████████, 2018 r.);
- „Analiza hydrogeologiczna dla rejonu odkrywki Złoczew. Odpowiedzi na opinie PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.” (██████████, 2019 r.);
- „Stanowisko Fundacji Greenpeace Polska” (██████████, 2021 r.).

Pismem z 5 lipca 2018 r. Fundacja „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi” zgłosiła chęć uczestniczenia w przedmiotowym postępowaniu w oparciu o przepis art. 44 § 1 ustawy ooś. Z informacji znajdujących się w Krajowym Rejestrze Sądowym wynika, że Fundacja została zarejestrowana 1 września 2010 r., a celem jej działania jest m.in.: *tworzenie warunków korzystnych dla kształtowania środowiska naturalnego, jego odnowy, ochrony, utrzymywania i przywracania elementów przyrodniczych do stanu właściwego* (KRS nr 0000364218), co wypełnia przesłanki wskazane w powyższym przepisie. Pismo Fundacji zostało uzupełnione pismami z: 26 października 2018 r., 4 stycznia 2019 r., 4 marca 2019 r., 22 lipca 2019 r., 5 września 2019 r., 4 października 2019 r., 15 maja 2020 r. oraz 22 lutego 2021 r.

W piśmie z 26 października 2018 r. Fundacja „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi” podniosła, że decyzja organu pierwszej instancji została wydana z naruszeniem:

- 1) art. 1 pkt 30 w związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1936), dalej ustawa z dnia 9 października 2015 r. zmieniająca ustawę ooś, przez ich niewłaściwą wykładnię, polegającą na przyjęciu, że w sprawie ma zastosowanie art. 66 ustawy ooś w brzmieniu obowiązującym do 1 stycznia 2017 r.;
- 2) art. 81 ust. 2 ustawy ooś w związku z art. 6 ust. 3 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, dalej Dyrektywa siedliskowa, art. 66 ust. 1 pkt 9 oraz art. 62 ust. 2 ustawy ooś, przez wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pomimo braku pewności, że planowane przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnego oddziaływania na obszary sieci Natura 2000;
- 3) art. 80 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 1 pkt 5 ustawy ooś, przez wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w oparciu o raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, który nie zawiera opisu wszystkich wariantów przedsięwzięcia;
- 4) art. 66 ust. 1 w związku z art. 62 ust. 1 ustawy ooś oraz art. 7, art. 77 § 1 i art. 107 § 3 Kpa, przez wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w oparciu o raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, który nie spełnia wymogów określonych w art. 66 ust. 1 ustawy ooś.

Fundacja „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi” wniosła o uchylenie decyzji RDOŚ w Łodzi z dnia 28 marca 2018 r. na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa oraz orzeczenie o odmowie zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, ewentualnie o uchylenie decyzji na podstawie art. 138 § 2 Kpa i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

W toku prowadzonego przez GDOŚ postępowania Fundacja „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi” przedłożyła poniższe opracowania i dowody:

- „Analiza na temat wpływu przedsięwzięcia pn. Wydobycie węgla brunatnego ze złoża Złoczew na gatunki ryb, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000” (██████████);
- „Opinia dotycząca raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko” (██████████);
- „Wpływ eksploatacji węgla ze złoża Złoczew na obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000” (██████████);
- „Zasoby i jakość węgla brunatnego w złożu Bełchatów (pole Bełchatów i pole Szczerców), wykorzystywanego przez Elektrownię Bełchatów do wytwarzania energii elektrycznej, oraz w złożu Złoczew” (██████████, 2019 r.);
- „Opinia nt. wpływu na środowisko Kopalni Węgla Bełchatów (KWB) złoża Złoczew w zakresie bioróżnorodności (świat roślinny) i krajobrazu” (██████████, ██████████, 2019 r.);
- „Opinia nt. wpływu na środowisko projektowanej odkrywki Złoczew Kopalni Węgla Bełchatów (KWB) oraz Elektrowni Bełchatów w zakresie bioróżnorodności (świat zwierzęcy)” (██████████, 2019 r.);

- „Opinia dotycząca wpływu Kopalni Węgla Brunatnego (KWB) i Elektrowni Bełchatów (EB) na gleby” (██████████);
- „Komentarz do dokumentu złożonego przez Poltegor-projekt sp. z o.o., w imieniu PGE GiEK S.A., w postępowaniu administracyjnym dotyczącym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. Wydobycie węgla brunatnego ze złoża Złoczew...” (██████████, ██████████ 2020 r.);
- „Odpowiedź na pismo Inwestora do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 09.12.2020 – Wyjaśnienia dotyczące przedsięwzięcia Wydobycie węgla brunatnego ze złoża Złoczew w związku z wezwaniem GDOŚ z dnia 05.10.2020 w zakresie hydrogeologicznych aspektów eksploatacji złoża Złoczew” (██████████, 2021);
- „PGE chce się oczyścić z aktywów węglowych. Budowa kopalni działaniem na szkodę spółki” – wydruk artykułu D. Słomskiego z 19 października 2020 r. z portalu Money.pl;
- „Odpowiedzi na pytania zadane przez akcjonariuszy podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki w dniu 26 czerwca 2020 r.”, opublikowane w raporcie bieżącym PGE S.A. nr 21/2020 z dnia 10.07.2020 r.;
- Statut PGE S.A., uwzględniający zmiany przyjęte przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 26 czerwca 2020 r.;
- „Sasin: Eksploatacja złoża Złoczew wydaje się ekonomicznie mało uzasadniona” – wydruk artykułu z dnia 29 października 2020 r. z portalu Energetyka24.pl;
- „Sondaż: Większość Bełchatowian dostrzega potencjał odchodzenia od węgla” wydruk artykułu z 8 lutego 2021 r. z portalu Biznesalert;
- „Strategia Grupy PGE 2030”;
- „Polityka Energetyczna Polski do 2040. Streszczenie”.

W toku prowadzonego przez GDOŚ postępowania PGE GiEK S.A. przedłożyła poniższe opracowania:

- „Analiza wpływu odkrywki Złoczew na stan środowiska w aspekcie decyzji środowiskowej” (m.in. ██████████, 2018 r.) – pismo z 4 września 2018 r.;
- „Analiza dotycząca przewidywanego wpływu uruchomienia i eksploatacji złoża węgla brunatnego Złoczew na wody powierzchniowe i podziemne” (██████████, ██████████, 2018 r.) – pismo z 6 września 2018 r.;
- uzupełnienia do raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – pisma z 5 grudnia 2019 r. (uzupełnienie do raportu z 2019 r.) oraz z 9 grudnia 2020 r. (uzupełnienie do raportu z 2020 r.).

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, ustalił i zważył, co następuje.

Planowane zamierzenie inwestycyjne obejmuje realizację przedsięwzięć, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71), dalej rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć, tj.:

- 1) przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko polegającego na wydobywaniu kopaliny w postaci węgla brunatnego ze złoża „Złoczew” metodą

odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego 6080 ha – § 2 ust. 1 pkt 27 lit. a powyższego rozporządzenia;

2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko polegających na:

- budowie zbiornika retencyjnego na rzece Oleśnicy – § 3 ust. 1 pkt 66 powyższego rozporządzenia;
- wykonaniu budowli przeciwpowodziowych, z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegającej na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, w celu ograniczenia możliwości ich rozmycia i przerwania w czasie przechodzenia wód powodziowych, a także regulacji wód lub ich kanalizacji rozumianej jako zagospodarowanie wód umożliwiające ich wykorzystanie do celów żeglugowych – § 3 ust. 1 pkt 65 powyższego rozporządzenia;
- budowie kanałów o szerokości dna do 3 m i długości ok. 38 km służących do odprowadzania wód z odwadniania odkrywki do cieków powierzchniowych – § 3 ust. 1 pkt 67 powyższego rozporządzenia.

Planowane zamierzenie inwestycyjne wymaga zatem przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, co wynika z art. 59 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy ooś, a także, zgodnie z art. 71 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy ooś, wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego zamierzenia inwestycyjnego, zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. j w związku z ust. 1a ustawy ooś, a także mając na uwadze, że inwestycja planowana jest do realizacji na terenie województwa łódzkiego (gminy: Żłoczew, Burzenin, Ostrówek oraz Lututów) jest RDOŚ w Łodzi. Jak wynika natomiast z art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 127 ust. 3 ustawy ooś, organem właściwym do rozpatrzenia odwołania od decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska jest GDOŚ.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 przepis pierwszy Kpa organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzec co do istoty sprawy. Będzie to miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie merytoryczne organu odwoławczego jest niezgodne z rozstrzygnięciem organu pierwszej instancji. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję uchylającą zaskarżoną decyzję i orzekając co do istoty sprawy, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu pierwszej instancji jest w tym zakresie nieprawidłowe z uwagi na niezgodność z przepisami prawa lub z punktu widzenia celowości podjętego rozstrzygnięcia. Z sytuacją taką mamy do czynienia w analizowanej sprawie.

Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach może odmówić określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, m.in. w sytuacji, gdy:

- stwierdzi, że lokalizacja przedsięwzięcia jest niezgodna z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony – art. 80 ust. 2 i ust. 3 ustawy ooś, lub;
- jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany przez wnioskodawcę,

a wnioskodawca nie wyraził zgody na realizację przedsięwzięcia w wariantcie dopuszczonym do realizacji przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – art. 81 ust. 1 ustawy ooś w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1712), dalej ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. zmieniająca ustawę ooś, lub;

- jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, ze zm.), lub;
- jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie to wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624), o ile nie zostaną spełnione warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 tej ustawy.

W toku postępowania GDOŚ ustalił, że wniosek PGE GiEK S.A. z 4 lutego 2016 r. o wydanie dla przedmiotowego przedsięwzięcia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie spełnia wymogów formalnych, bowiem nie zawiera:

- 1) pełnomocnictw, zgodnie z art. 33 § 3 Kpa, umocowujących [REDAKTOWANE] – Dyrektora Oddziału PGE GiEK S.A. Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów i [REDAKTOWANE] – Dyrektora Oddziału PGE GiEK S.A. Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów, do reprezentowania PGE GiEK S.A. w sprawie wydania dla przedmiotowego przedsięwzięcia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz dokumentów potwierdzających, że osoby, które udzieliły powyższych pełnomocnictw były uprawnione do reprezentowania PGE GiEK S.A. w dacie ich podpisania;
- 2) mapy w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych z zaznaczonym przewidywanym terenem, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz z zaznaczonym przewidywanym obszarem, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, wraz z zapisem mapy w formie elektronicznej – zgodnie z art. 74 ust. 1 pkt 3a ustawy ooś w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. zmieniającej ustawę ooś;
- 3) wypisu i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dalej mpzp, jeżeli plan ten został uchwalony, lub informacji o jego braku, obejmującego teren, na którym planowana jest realizacja przedsięwzięcia – zgodnie z art. 74 ust. 1 pkt 5 ustawy ooś;
- 4) wypisu z rejestru gruntów lub innego dokumentu, wydanego przez organ prowadzący ewidencję gruntów i budynków, pozwalającego na ustalenie stron postępowania, zawierającego co najmniej numer działki ewidencyjnej oraz, o ile zostały ujawnione: numer jej księgi wieczystej, imię i nazwisko albo nazwę oraz adres podmiotu ewidencyjnego, obejmującego przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmującego obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie – w przypadku

przedsięwzięć objętych wnioskiem i planowanych do realizacji w ramach przedmiotowej inwestycji, innych niż przedsięwzięcia wymagające koncesji lub decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 4-5, oraz przedsięwzięcia dotyczące urządzeń piętrzących I, II i III klasy budowli – zgodnie z art. 74 ust. 1 pkt 6 ustawy ooś w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. zmieniającej ustawę ooś.

Dołączone do wniosku załączniki, o których mowa powyżej w punktach 2 i 3, nie uwzględniają wszystkich przedsięwzięć objętych wnioskiem i planowanych do realizacji w ramach ocenianego zamierzenia inwestycyjnego.

Ponadto GDOŚ ustalił, że znajdujące się w aktach sprawy i zawierające informacje dotyczące mpzp:

- 1) pismo Wójta Gminy Lututów z 10 grudnia 2015 r., znak: IGN.3140.214.2015, informuje o braku mpzp wyłącznie w granicach obszaru górniczego. Jak wynika natomiast z raportu, w zakresie przedmiotowej inwestycji znajdują się również przedsięwzięcia, które będą realizowane poza obszarem górniczym;
- 2) pismo Wójta Gminy Burzenin z 10 grudnia 2015 r., znak: GZ.6727.106.2015, zawiera informację o braku mpzp, jednakże nie wynika z niego, jakiego konkretnie terenu inwestycji dotyczy;
- 3) pismo Urzędu Gminy Widawa z 29 lutego 2016 r., znak: RIK.6724.1.2016.DK, zawiera informację o obowiązującym mpzp, jednakże z pisma tego nie wynika, jakiego terenu inwestycji dotyczy, co więcej, pismo to nie stanowi wypisu i wyrysu z mpzp.

Analogiczna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do pism: Urzędu Gminy Ostrówek z 11 grudnia 2015 r., znak: GK.6720.02.2015; Burmistrza Miasta Złoczew z 11 grudnia 2015 r., znak: RK.6727.62.2015; Urzędu Gminy Osjaków z 11 grudnia 2015 r., znak: RIZ.6724.1.7.2015; Urzędu Gminy Brzeźnio z 8 stycznia 2016 r., znak: GG.6727.3.1.2016; Urzędu Gminy Czarnożyły z 8 grudnia 2015 r., znak: OPC.6727.34.2015; Urzędu Gminy Klonowa z 10 grudnia 2015 r., znak: GKm.6740.08.2015; Urzędu Gminy Konopnica z 10 grudnia 2015 r., znak: PGI.670.46.2014; Wójta Gminy Burzenin z 2 grudnia 2015 r., znak: GZ.6727.105.2015, oraz Wójta Gminy Lututów z 10 grudnia 2015 r., znak: IGN.3140.214.2015.

Pismami z 31 lipca 2019 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.61.2018.mko.20, oraz z 5 października 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.61.2018.mko.44, GDOŚ wezwał PGE GiEK S.A. do uzupełnienia wniosku w powyższym zakresie. W odpowiedzi na wezwania inwestor przedłożył wyłącznie brakujące pełnomocnictwa. Stwierdzić zatem należy, że wniosek z 4 lutego 2016 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie spełnia wymogów określonych w przepisach ustawy ooś, a tym samym nie może stanowić podstawy do wydania tej decyzji.

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy ooś właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami mpzp, jeżeli plan ten został uchwalony, przy czym, co wynika z art. 80 ust. 3 ustawy ooś w związku z art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1563), w przypadku działalności określonej ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, innej niż przedsięwzięcia wymagające koncesji

na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, kryterium oceny lokalizacji przedsięwzięcia jest nienaruszanie ustaleń mpzp, jeżeli plan ten został uchwalony. Zgodność lokalizacji planowanego przedsięwzięcia z ustaleniami mpzp jest zatem jednym z podstawowych kryteriów oceny zamierzeń strony ubiegającej się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Mając na uwadze, że wniosek PGE GiEK S.A. z 4 lutego 2016 r. nie zawiera wymaganych załączników, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 5 ustawy ooś, nie jest możliwe ustalenie, czy lokalizacja planowanych w ramach ocenianego zamierzenia inwestycyjnego przedsięwzięć jest zgodna z ustaleniami mpzp. Powyższe stanowi zatem podstawę do odmowy określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji planowanego przedsięwzięcia (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 10 października 2017 r., sygn. akt II OSK 2460/16). Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w analizowanej sprawie mogłoby bowiem doprowadzić do dopuszczenia realizacji przedsięwzięcia, którego lokalizacja jest niedopuszczalna na mocy ustaleń mpzp, a decyzja naruszająca ustalenia mpzp byłaby obciążona wadą kwalifikowaną, o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 Kpa, jako wydana z rażącym naruszeniem prawa.

Po weryfikacji raportu o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko – wersja ujednolicona, przekazana pismem PGE GiEK S.A. z 6 lipca 2017 r., znak: TG1/0034/2017, GDOS ustalili, że nie zawiera on niezbędnych informacji umożliwiających przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dotyczących w szczególności:

- 1) opisu i lokalizacji wszystkich przedsięwzięć wchodzących w zakres przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego;
- 2) opisu elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko;
- 3) opisu racjonalnego wariantu alternatywnego przedsięwzięcia i wariantu najkorzystniejszego dla środowiska, wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz określeniem przewidywanego oddziaływania poszczególnych wariantów na środowisko;
- 4) opisu przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym na obszary chronione w ramach sieci Natura 2000, jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) oraz oddziaływań w zakresie emisji hałasu i zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza;
- 5) opisu przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także cele środowiskowe wyznaczone dla JCWP i JCWPd.

W miejscu tym należy podkreślić, że organ odwoławczy nie zgadza się ze stanowiskiem Fundacji „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi”, że złożony w analizowanej sprawie raport powinien uwzględniać zmiany wprowadzone w przepisach ustawy ooś i obowiązujące od 1 stycznia 2017 r., a tym samym nie podziela wykładni art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. zmieniającej ustawę ooś dokonanej w przywołanym przez Fundację wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 13 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Łd 136/18.

GDOŚ w trakcie postępowania odwoławczego, korzystając z uprawnień wynikających z treści art. 136 Kpa i mając na uwadze obowiązki wynikające z art. 7, art. 77 § 1 oraz art. 80 Kpa, dwukrotnie wzywał PGE GiEK S.A. do uzupełnienia raportu w wyżej opisanym zakresie – pisma z 31 lipca 2019 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.61.2018.mko.20, oraz z 5 października 2020 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.61.2018.mko.44. W odpowiedzi na wezwania inwestor przedłożył uzupełnienie do raportu z 2019 r. oraz uzupełnienie do raportu z 2020 r., jednakże nie zawierają one wszystkich niezbędnych informacji, do których uzupełnienia wezwał organ. Spółka, co należy tutaj podkreślić, stanęła na stanowisku, że przedłożenie tych informacji jest nieuzasadnione, niejednokrotnie uciekając się przy tym do powtarzania lub odsyłania do informacji zawartych w raporcie, co do których organ miał zastrzeżenia, pomijając bez wyjaśnienia zagadnienia wskazane przez organ jako budzące wątpliwość lub konieczne do uzupełnienia, bądź też konsekwentnie odmawiając, bez przywołania zasadnych argumentów, uzupełnienia dokumentacji o wskazane przez organ elementy, tym samym odmówiła uzupełnienia raportu w zakresie wskazanym przez GDOŚ. Przykładowo Spółka wskazała, że podanie szczegółowych parametrów obiektów przewidzianych do realizacji *nie ma formalnego ani merytorycznego uzasadnienia* (str. 1 uzupełnienia do raportu z 2019 r.) lub nie jest celowe (str. 1 uzupełnienia do raportu z 2020 r.); odmówiła opisu etapu likwidacji przedsięwzięcia, w trakcie którego nastąpi rekultywacja wyrobiska w kierunku zbiornika wodnego oraz opisu wynikających z niego oddziaływań na środowisko, wskazując, że nie jest objęty wnioskiem (str. 6 uzupełnienia do raportu z 2019 r. oraz str. 3 uzupełnienia do raportu z 2020 r.); odmówiła podania parametrów technicznych planowanego do realizacji na rzece Oleśnicy zbiornika retencyjnego (str. 25 uzupełnienia do raportu z 2019 r. oraz str. 6 uzupełnienia do raportu z 2020 r.); a także stwierdziła wprost, że wezwania organu są niezasadne (strony: 1, 3 i 4 uzupełnienia do raportu z 2020 r.).

W związku z powyższym stwierdzić należy, że przedłożony przez PGE GiEK S.A. raport o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko nie spełnia wymogów wskazanych w art. 66 ustawy ooś (w brzmieniu opublikowanym w Dz. U. z 2016 r. poz. 353) w poniższym zakresie.

I. Opis i lokalizacja przedsięwzięcia.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 ustawy ooś raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać opis planowanego przedsięwzięcia, a w szczególności: charakterystykę całego przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji lub użytkowania (pkt a), główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych (pkt b) oraz przewidywane rodzaje i ilości zanieczyszczeń, wynikające z funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia (pkt c). Przedsięwzięcie, co wynika z art. 3 ust. 1 pkt 13 powyższej ustawy, jest to zamierzenie budowlane lub inna ingerencja w środowisko polegająca na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin; przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty.

Przywołany przepis art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy ooś nie tylko ustanawia definicję legalną „przedsięwzięcia”, ale wprowadza również zakaz dzielenia przedsięwzięć powiązanych technologicznie, które prowadziłyby do sytuacji, że ocena oddziaływania przedsięwzięcia na

środowisko nie obejmowałaby całego zamierzenia inwestycyjnego (przedsięwzięcia), a tym samym niektóre z przedsięwzięć wchodzących w jego zakres byłyby w tej ocenie pominięte. Powyższe zastrzeżenie ustawodawcy ma zatem na celu zapobieżenie nieuzasadnionemu merytorycznie dzieleniu inwestycji na etapy (por. T. Filipowicz [w:] *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, pod red. T. Filipowicz, A. Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski, Warszawa 2020, str. 54), a także pomijaniu w ocenie elementów i procesów technologicznych przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko, a nie zostały samodzielnie wyszczególnione w rozporządzeniu w sprawie przedsięwzięć. Zwrócił na to uwagę Trybunał Sprawiedliwości m.in. w wyroku z 10 czerwca 2004 r., w sprawie C-87/02: *W konsekwencji bez względu na metodę obroną przez Państwo Członkowskie dla ustalenia, czy dane przedsięwzięcie wymaga oceny, czy też nie, tj. wskazania danego przedsięwzięcia w drodze prawnej czy też w wyniku indywidualnego badania przedsięwzięcia, metoda ta nie może zagrażać realizacji celów dyrektywy, która zmierza do zagwarantowania, aby żadne przedsięwzięcie, które może wywierać znaczące skutki środowiskowe w rozumieniu dyrektywy, nie zostało wyłączone spod oceny, z wyjątkiem przypadku, gdy dane przedsięwzięcie, będące przedmiotem wyłączenia, mogło zostać uznane, na podstawie globalnej oceny, za niezdolne do wywarcia znaczących skutków środowiskowych.*

Analizowane przedsięwzięcie obejmuje kilka przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które zostały wyszczególnione na stronach 5 i 6 niniejszej decyzji – jak wynika z raportu, poza wydobywaniem kopaliny w postaci węgla brunatnego w ramach zamierzenia inwestycyjnego planuje się również: wykonanie kanałów o szerokości dna do 3 m i łącznej długości 38 km (m.in. str. 210 i 314, Tom I), przeprowadzenie regulacji rzeki Oleśnicy (m.in. str. 14, 197 i n., Tom I) oraz budowę zbiornika retencyjnego na rzece Oleśnicy (m.in. str. 162, 166 i 167, Tom I). W raporcie wskazuje się, że kanały, regulacja rzeki Oleśnicy oraz budowa zbiornika retencyjnego mają na celu odprowadzenie wód z odwadniania odkrywki do rzeki Warty (m.in. str. 36, 167, 196 i 204, Tom I). Za wyjątkiem regulacji rzeki Oleśnicy przedsięwzięcia powyższe nie zostały w raporcie opisane, w szczególności nie opisano charakterystyki tych przedsięwzięć, ich parametrów technicznych i technologicznych oraz lokalizacji (w tym na załącznikach graficznych i kartograficznych), nie opisano warunków użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji lub użytkowania tych przedsięwzięć ani przewidywanych rodzajów i ilości zanieczyszczeń wynikających z ich funkcjonowania. W opisie przedsięwzięcia pominięto również obiekty budowlane, urządzenia, instalacje oraz inne środki służące bezpośrednio wydobywaniu kopaliny ze złoża, które będą wchodzić w skład zakładu górniczego, ani nie opisano cyklu technologicznego obejmującego wydobycie węgla i dalszego z nim postępowania w zakładzie górniczym oraz przewidywanych rodzajów i ilości zanieczyszczeń wynikających z ich funkcjonowania. Ponadto pominięto opis likwidacji przedsięwzięcia, w tym sposób rekultywacji wyrobiska i zwałowisk. W konsekwencji powyższe elementy przedsięwzięcia oraz etap jego likwidacji zostały pominięte w dalszej części raportu, m.in. przy opisie przewidywanych znaczących oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko oraz opisie przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Odwadnianie górotworu i wyrobiska oraz odprowadzanie wód z odwadniania do odbiornika za pomocą systemu rurociągów, rowów, zbiorników i przepompowni, transport w obrębie zakładu górniczego, wstępna przeróbka mechaniczna kopaliny i jej składowanie, a także rekultywacja wyrobiska i zwałowisk są elementami procesu technologicznego związanego z wydobywaniem kopaliny ze złoża metodą odkrywkową (por. P. Strzałkowski, *Górnictwo ogólne*, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2015, str. 16, str. 73 i n. oraz str. 82 i n.). Nie budzi zatem wątpliwości, że są one powiązane technologicznie i funkcjonalnie z urabianiem kopaliny i stanowią działania podejmowane w procesie wydobywania kopaliny ze złoża, a zatem powinny podlegać ocenie oddziaływania na środowisko w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu kopaliny ze złoża metodą odkrywkową. Wskazać w tym miejscu należy również na definicję zakładu górniczego, znajdującą się w art. 6 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064, ze zm.), zgodnie z którą zakładem górniczym jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopaliny ze złóż [...], w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje.

Ponadto nie sposób zakwestionować stanowiska, że wykonanie kanałów będących elementami infrastruktury zakładu górniczego, służących do odprowadzania wód z odwadniania odkrywki, jak i techniczne przystosowanie rzeki Oleśnicy (regulacja oraz budowa zbiornika retencyjnego), które ma umożliwić odprowadzanie i kontrolowanie wielkości i częstotliwości zrzutu tych wód do odbiornika (rzeka Warta) podczas funkcjonowania kopalni, są powiązane technologicznie z przedsięwzięciem polegającym na wydobywaniu kopaliny ze złoża metodą odkrywkową. Co prawda przepisy ustawy o oś oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.) nie definiują pojęcia „powiązanie technologiczne”. Nie zostało ono również określone w języku prawniczym i specjalistycznym. Zatem, zgodnie z językową wykładnią prawa, podczas interpretacji normy prawnej należy temu pojęciu zasadniczo przypisywać takie znaczenie, jakie ma w języku potocznym. Słowo „powiązanie” oznacza związek czegoś z czymś lub kogoś z kimś; wzajemną zależność przyczyn i skutków (<https://sjp.pwn.pl/szukaj/powiazanie.html>). Natomiast słowo „technologiczne” pochodzi od rzeczownika „technologia”, który oznacza metodę prowadzenia procesu produkcyjnego lub przetwórczego (<http://sjp.pwn.pl/szukaj/technologia>). Zatem „powiązanie technologiczne” należałoby zdefiniować jako związek lub wzajemną zależność pomiędzy procesami produkcyjnymi lub przetwórczymi prowadzonymi w co najmniej dwóch instalacjach bądź obiektach lub urządzeniach nie będących instalacjami, przy czym proces prowadzony w jednej z instalacji wywiera skutek w procesie prowadzonym w drugiej. Pomiedzy procesami związanymi bezpośrednio z wydobywaniem (w szczególności zdejmowanie nadkładu i urabianie kopaliny), które będą prowadzone w obiektach zakładu górniczego (m.in. wyrobisko), instalacjami do odwadniania górotworu i wyrobiska (odwadniające studnie głębinowe, pompy, rurociągi, przepompownie, rowy, zbiorniki wyrównawczo-sedymentacyjne itp.), kanałami oraz rzeką Oleśnicą i planowanym na jej biegu zbiornikiem retencyjnym, jako elementami technologicznej

instalacji do odwadniania odkrywki, występuje związek oraz wzajemna zależność prowadzonych w nich procesów technologicznych. Proces zdejmowania nadkładu oraz urabiania kopaliny, w tym miejsce jego przebiegu, czas i sposób prowadzenia, będą uzależnione od procesu odwadniania odkrywki, a odprowadzenie wód z odwadniania do odbiornika (rzeka Warta) od sposobu i czasu przetrzymywania i przepływu tych wód w zbiornikach wyrównawczo-sedymentacyjnych, kanałach, a następnie w rzece Oleśnicy i zbiorniku retencyjnym, w tym od procesu zrzutu wód ze zbiornika retencyjnego do cieku (częstotliwość i wielkość zrzutu), z uwzględnieniem aktualnego stanu wód i wielkości przepływów w rzece Oleśnicy i rzece Warcie. Planowane w ramach analizowanego zamierzenia inwestycyjnego przedsięwzięcia są względem siebie zależne, warunkują wzajemnie prowadzone procesy technologiczne, wpływają bezpośrednio i pośrednio na te procesy, jak również wzajemnie się uzupełniają – zmiana parametrów procesów technologicznych prowadzonych w jednym z przedsięwzięć powiązana jest i wpływa na procesy technologiczne prowadzone w zakresie pozostałych przedsięwzięć.

Nie sposób zatem zgodzić się z twierdzeniem inwestora, że objęcie decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach powyższych elementów przedsięwzięcia jest niezasadne (uzupełnienie do raportu z 2020 r., str. 3), bowiem prowadziłoby do sztucznego dzielenia przedsięwzięcia i pominięcia w ocenie oddziaływania na środowisko jego istotnych elementów, które mogą znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, a także skutkowało brakiem oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jako całości. Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 16 września 2004 r., w sprawie C-227/01: *Przedsięwzięcie długodystansowe nie może zostać podzielone na krótsze części, aby wyłączyć przedsięwzięcie, jako całość oraz części powstałe po takim podziale z wymogu nałożonego Dyrektywą [dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko]. Stanowisko takie znajduje poparcie również w orzecznictwie polskich sądów administracyjnych; w wyroku z 19 grudnia 2017 r., sygn. akt II OSK 713/16, Naczelny Sąd Administracyjny wskazał: *Powyższy przepis [art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy o oś] ustanawia zatem zasadę jedności przedsięwzięcia z punktu widzenia jego jednostkowych lub skumulowanych skutków środowiskowych. Nie jest więc dopuszczalne dzielenie przedsięwzięcia na części (elementy odrębne konstrukcyjnie lub technologicznie), etapy lub odcinki (w przypadku inwestycji liniowych), jeżeli mogłoby to doprowadzić do wyłączenia obowiązku przeprowadzenia jednej i kompleksowej oceny oddziaływania na środowisko całego przedsięwzięcia. Podejście to nawiązuje do utrwalonego już orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który niezmiennie podkreśla, że celu dyrektywy w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko „nie wolno omijać poprzez dzielenie przedsięwzięć, a nieuwzględnienie ich łącznego rezultatu nie może skutkować w praktyce wyłączeniem ich w całości z obowiązku poddania ocenie, podczas gdy rozpatrywane łącznie mogą wywierać znaczące skutki na środowisko naturalne” (zob. np. wyrok TS z dnia 10 grudnia 2009 r., C-205/08, *Umweltanwalt von Kärnten v. Kärntner Landesregierung*, ECLI:EU:C:2009:767, pkt 53-54, 58; wyrok TS z dnia 21 marca 2013 r., C-244/12, *Salzburger Flughafen GmbH v. Umweltsenat*, ECLI:EU:C:2013:203, pkt 37).**

II. Wariantowanie przedsięwzięcia

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 5 i pkt 6 ustawy ooś raport powinien zawierać opis analizowanych wariantów przedsięwzięcia, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę, racjonalnego wariantu alternatywnego oraz wariantu najkorzystniejszego dla środowiska wraz z uzasadnieniem ich wyboru, a także określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów. Z kolei z pkt 7 analizowanego przepisu wynika obowiązek uzasadnienia proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze, że głównym przedsięwzięciem, które będzie realizowane w ramach analizowanego zamierzenia inwestycyjnego, jest wydobywanie kopalin ze złoża, przy czym – co należy wyraźnie podkreślić – jest to jedyne przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z objętych przedmiotowym wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a tym samym to ono będzie generować największe oddziaływania na środowisko, wariantowanie przedsięwzięcia powinno odnosić się przede wszystkim do wydobywania kopalin. W analizowanym raporcie wariantowania takiego nie przeprowadzono. Ponadto nie opisano wariantów pozostałych przedsięwzięć objętych wnioskiem, tj. budowy kanałów, regulacji wód oraz zbiornika retencyjnego.

GDOŚ nie podziela przedstawionego na str. 15 uzupełnienia do raportu z 2019 r. i powielonego na str. 4 uzupełnienia do raportu z 2020 r. stanowiska inwestora, że warianty lokalizacji zwałowiska mniej korzystne pod względem ekonomicznym, środowiskowym i społecznym nie mogą być uznane za racjonalne warianty alternatywne. Przeciwnie, istotą wariantowania przedsięwzięcia jest w szczególności porównanie i ocena poszczególnych wariantów przedsięwzięcia z uwzględnieniem m.in. aspektów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych. Odnosząc się natomiast do przedstawionego w raporcie wariantowania przedsięwzięcia polegającego na regulacji rzeki Oleśnicy, organ odwoławczy podtrzymuje swoje stanowisko, że – wbrew twierdzeniu inwestora – zastosowanie działań minimalizujących negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko nie stanowi jego wariantowania. Należy bowiem odróżnić wariantowanie przedsięwzięcia, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5-7 ustawy ooś, od działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko, wskazanych w art. 66 ust. 1 pkt 9 ustawy ooś. Nie można również uznać za wariant alternatywny objęcia regulacją odcinka rzeki o większej długości, bowiem wariant taki stanowi co do zasady inne przedsięwzięcie. *Warianty przedsięwzięcia nie mogą odbiegać od siebie w takim stopniu, który oznaczałby swoistą zmianę tożsamości tego przedsięwzięcia, poprzez przekształcenie jego konstytutywnych, fundamentalnych parametrów i prowadziłby w rezultacie do zaproponowania do realizacji kilku różnych przedsięwzięć tego samego rodzaju* (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 stycznia 2015 r., sygn. akt II OSK 1605/13).

Brak przedstawienia w raporcie alternatywnego wariantu przedsięwzięcia oraz wariantu najkorzystniejszego dla środowiska uniemożliwia przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z wymogami przepisów ustawy ooś, tym samym stanowi podstawę do odmowy określenia środowiskowych uwarunkowań jego realizacji. Stanowisko to znajduje ugruntowane oparcie w orzecznictwie sądów administracyjnych. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 25 lipca 2019 r., sygn. akt II OSK 2320/17, wskazał, że: *Jeżeli zachodzi*

wadliwość przedstawionych w raporcie wariantów realizacji przedsięwzięcia, to taki raport nie spełnia ustawowych wymagań, koniecznych do wydania decyzji ustalającej środowiskowe uwarunkowania realizacji danego przedsięwzięcia.

III. Oddziaływanie przedsięwzięcia na wody powierzchniowe i podziemne, w tym na jednolite części wód oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe.

W raporcie w sposób bardzo pobieżny odniesiono się do opisu JCWP i JCWPd, które będą objęte oddziaływaniem wynikającym z realizacji, eksploatacji oraz likwidacji przedmiotowego przedsięwzięcia, oraz do określenia jego wpływu na stan tych wód oraz możliwość osiągnięcia wyznaczonych dla nich celów środowiskowych, ustalonych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. poz. 1967).

Jak wynika z raportu, planowane przedsięwzięcie (obszar górniczy) będzie zlokalizowane w obszarze JCWPd Nr 82 (PLGW600082) oraz w obszarze zlewni JCWP: „Oleśnica do Pysznej” (PLRW60001718187), „Oleśnica od Pysznej do ujścia” (PLRW600019181899) oraz „Dopływ z Gronowa” (PLRW600016181892). Obszar oddziaływania (teren górniczy) obejmie ponadto JCWPd Nr 81 (PLGW600081) oraz zlewnie JCWP: „Warta od Wierznicy do Widawki” (PLRW600019181999), „Warta od Dopływu spod Bronikowa do Wierznicy” (PLRW600019181779), „Dopływ spod Szyndzielowa” (PLRW600017181894), „Dopływ spod Dymka” (PLRW6000171818898), „Dopływ z Nietuszyny” (PLRW6000161818896), „Dopływ ze Szklanej Huty” (PLRW600016181929), „Dopływ spod Strzałek Sękowskich” (PLRW60001618198), „Dopływ z Zabłocia” (PLRW60001718194), „Żeglina” (PLRW600017183129) oraz „Łużyca” (PLRW600017184389).

W raporcie, w opisie wód powierzchniowych w żaden sposób nie odniesiono się do poszczególnych wskaźników jakości wchodzących w skład elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych charakteryzujących stan/potencjał ekologiczny wód oraz poszczególnych wskaźników jakości charakteryzujących stan chemiczny wód, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu kwalifikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 2149), dalej rozporządzenie w sprawie JCWP. W opisie wód podziemnych nie odniesiono się natomiast do poszczególnych wskaźników jakości wchodzących w skład elementów fizykochemicznych, a także kryteriów charakteryzujących stan chemiczny wód oraz stan ilościowy wód, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. poz. 2148), dalej rozporządzenie w sprawie JCWPd. W opisie powyższych JCWP i JCWPd ograniczono się wyłącznie do przedstawienia bardzo ogólnych informacji dotyczących stanu tych wód, w szczególności nie wskazano wartości poszczególnych wskaźników jakości wód. Z tego też względu brak jest niezbędnych danych wyjściowych do oceny oddziaływania przedsięwzięcia w tym zakresie oraz do

oceny jego wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61 ustawy – Prawo wodne.

Nie sposób zgodzić się w tym miejscu ze stwierdzeniem inwestora, że wezwanie GDOŚ do odniesienia się do wskaźników jakości, o których mowa w powyższych rozporządzeniach, jest: *bezzasadne, bowiem odnosi się do aktów prawnych z roku 2019, a więc wydanych po dacie złożenia wniosku o wydanie decyzji środowiskowej* (uzupełnienie do raportu z 2020 r., str. 4). Jak wskazuje się zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie sądowoadministracyjnym: *Organ odwoławczy jest obowiązany uwzględnić zmiany stanu prawnego i faktycznego sprawy zaistniałe po wydaniu zaskarżonej decyzji organu pierwszej instancji* (K. Glibowski [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, pod red. R. Hausera, M. Wierzbowskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015, str. 697; por. też wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 października 2013 r., sygn. akt II OSK 1244/12). Podobnie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 16 marca 2011 r., sygn. akt 1785/10: *Organy dokonują bowiem oceny sprawy w stanie faktycznym i prawnym aktualnym na datę orzekania*.

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że w dacie złożenia wniosku PGE GiEK S.A. z 4 lutego 2016 r. obowiązywały rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 258, poz. 1549), z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1482) oraz z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896), w których wskaźniki jakości zostały zdefiniowane i określone, jednakże nie odniesiono się do nich w analizowanym raporcie.

Również opis przewidywanych oddziaływań przedsięwzięcia na jednolite części wód jest przedstawiony w raporcie w sposób bardzo pobieżny, bez odniesienia się do poszczególnych wskaźników jakości wód, o których mowa w powyższych rozporządzeniach, z uwzględnieniem w szczególności oddziaływań takich jak: odwadnianie górotworu i wytworzenie się leja depresji, odprowadzanie wód z odwadniania do odbiornika, przebudowa lub likwidacja cieków, zmiany kierunków przepływu wód w zlewniach, rekultywacja wyrobiska w kierunku utworzenia zbiornika wodnego, jak i wynikających z nich oddziaływań pośrednich, mogących mieć wpływ na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Nie zidentyfikowano wskaźników, które w związku z przewidywanymi oddziaływaniami planowanego przedsięwzięcia mogą ulec pogorszeniu, oraz nie opisano przewidywanej skali tych zmian. W opisie wpływu przedsięwzięcia na jednolite części wód nie odniesiono się do wartości granicznych wskaźników jakości określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie JCWP oraz rozporządzenia w sprawie JCWPd. Ponadto nie dokonano oceny znaczenia przewidywanych zmian wskaźników jakości wód, mając na uwadze powyższe wartości graniczne, w odniesieniu do możliwości osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych jednolitych części wód. Nie opisano planowanych do podjęcia działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na powyższe jednolite części wód i wyznaczone dla nich cele środowiskowe.

Na str. 218 raportu, Tom I wskazano, że w oparciu o „przeprowadzoną analizę” można stwierdzić, że przedsięwzięcie nie będzie negatywnie wpływać na JCWP: „Warta od Wierznicy do Widawki”, „Warta od Dopływu spod Bronikowa do Wierznicy”, „Dopływ spod Dymka”, „Dopływ z Nietuszyny”, „Dopływ spod Strzałek Sękowskich”, „Dopływ z Zabłocia” oraz „Łużyca”, a tym samym nie wpłynie negatywnie na możliwość osiągnięcia wyznaczonych dla nich celów środowiskowych. Analiza taka nie została jednak w raporcie przeprowadzona, a powyższe stanowisko nie zostało poparte jakimikolwiek danymi odnoszącymi się m.in. do poszczególnych wskaźników jakości warunkujących stan powyższych JCWP, wartości granicznych tych wskaźników określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie JCWP ani konkretnych celów środowiskowych. Nie można zatem przyjąć, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na powyższe JCWP oraz na możliwość osiągnięcia przez nie celów środowiskowych.

W raporcie nie przedstawiono również analizy oddziaływania przedsięwzięcia na JCWP: „Oleśnica do Pysznej”, „Oleśnica od Pysznej do ujścia”, „Dopływ z Gronowa”, „Dopływ spod Szynkielowa”, „Dopływ ze Szklanej Huty” oraz „Żeglina”, w tym na możliwość osiągnięcia wyznaczonych dla nich celów środowiskowych. Z informacji znajdujących się na stronach 216-218 raportu, Tom I oraz na stronach 36-39 „Analizy dotyczącej przewidywanego wpływu...”, przedłożonej pismem PGE GiEK S.A. z 6 września 2018 r., wynika, że przedmiotowe przedsięwzięcie może pogorszyć stan powyższych JCWP, a także może wpłynąć negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla tych JCWP oraz powiązanych z nimi obszarów chronionych. Nie opisano jednak, jakie konkretnie oddziaływania będą skutkowały pogorszeniem stanu tych JCWP, w jaki sposób mogą one wpłynąć negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych ani jakie konkretnie wskaźniki jakości wód, określone w rozporządzeniu w sprawie JCWP, ulegną pogorszeniu oraz jaka będzie skala tych zmian. Ponadto nie wiadomo, jakie kryteria wzięto pod uwagę przy ocenie i czy ocena ta była kompleksowa, a w szczególności, czy w ocenie uwzględniono:

- 1) całość planowanego zamierzenia inwestycyjnego;
- 2) aspekty związane ze statusem JCWP oraz ich klasyfikacją jako naturalne, sztuczne i silnie zmienione, z uwagi na planowane w ciekach prace regulacyjne (zmiana trasy koryt: Oleśnicy, Dopływu z Gronowa i Burdynówki; regulacja koryt Oleśnicy i Dopływu z Gronowa; stopniowa likwidacja koryta Burdynówki; likwidacja – w związku z lokalizacją zwałowiska zewnętrznego – części koryta prawobrzeżnego dopływu Oleśnicy), mogące w znaczący sposób wpływać na ich morfologię;
- 3) wpływ przedsięwzięcia na poszczególne wskaźniki jakości wód, określone w rozporządzeniu w sprawie JCWP, wynikający w szczególności z: wytworzenia się leja depresji, wprowadzania do cieków wód z odwadniania wgłębego i ścieków pochodzących z odwadniania powierzchniowego oraz bezpośredniej ingerencji w koryta cieków;
- 4) w związku z prognozowanym powstaniem leja depresji, mogącym skutkować m.in.: zanikiem źródeł cieków, zmianą charakteru rzek z drenującego na infiltrujący (str. 127 raportu, Tom

I), zmniejszeniem zasilania cieków, przekształceniem się małych rzek i rowów w ciek okresowe (str. 42 „Analizy dotyczącej przewidywanego wpływu...”):

- wpływ przedsięwzięcia na źródła cieków wyznaczonych jako JCWP, zlokalizowane w zasięgu oddziaływaniem leja depresji, z uwagi na okoliczność, że w miejscu źródła prawobrzeżnego dopływu Oleśnicy objętego JCWP „Oleśnica do Pysznej” planuje się lokalizację zwałowiska zewnętrznego, natomiast w miejscu źródła JCWP „Dopływ z Gronowa” – wyrobiska górniczego;
 - wartości minimalne przepływu określające przepływ nienaruszalny, o którym mowa w rozporządzeniu Dyrektora Generalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 kwietnia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. U. Woj. Kujaw. poz. 1131 ze zm.);
- 5) wpływ na gatunki zwierząt i roślin oraz ich siedliska zależne od wód, w tym te, ze względu na które wyznaczono cele środowiskowe dla obszarów chronionych;
- 6) oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe – zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 8 ustawy ooś.

Na str. 221 raportu, Tom I, stwierdza się, że przedsięwzięcie może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd Nr 82 oraz Nr 81. Nie opisano jednak, jakie konkretnie oddziaływania będą skutkowały pogorszeniem stanu tych JCWPd, w jaki sposób mogą one wpłynąć negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych ani jakie konkretnie wskaźniki jakości wód, określone w rozporządzeniu w sprawie JCWPd, ulegną pogorszeniu oraz jaka będzie skala tych zmian. Ponadto nie wiadomo, jakie kryteria wzięto pod uwagę przy ocenie i czy ocena ta była kompleksowa, a w szczególności, czy w ocenie uwzględniono: całość planowanego zamierzenia inwestycyjnego; wpływ przedsięwzięcia na poszczególne wskaźniki jakości wód określone w rozporządzeniu w sprawie JCWPd; wpływ na gatunki zwierząt i roślin oraz ich siedliska zależne od wód, w tym te, ze względu na które wyznaczono cele środowiskowe dla obszarów chronionych; oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe – zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 8 ustawy ooś.

Na stronach 207 i 229 raportu, Tom I, znajduje się informacja, że wody podziemne, które będą ujmowane systemem odwadniania węgelnego, będą: *wodami II klasy o średniej jakości według klasyfikacji zwykłych wód podziemnych*. W uzupełnieniu do raportu z 2019 r. wskazano, że kwalifikacja tych wód została dokonana według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 85). Zgodnie z § 2 ust. 1 powyższego rozporządzenia klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych, w tym klasę II – wody dobrej jakości (pkt 2). Zauważyć należy, że w rozporządzeniu powyższym brak jest: *II klasy o średniej jakości według klasyfikacji zwykłych wód podziemnych*. Nie zostało to wyjaśnione w uzupełnieniu do raportu z 2020 r., pomimo ponownego wezwania przez GDOŚ do złożenia wyjaśnień w tym zakresie. Z tego też względu nie jest również jasne, w oparciu o jaką klasyfikację autorzy raportu przeprowadzili analizy oceny stanu JCWPd. Co więcej, powyższe rozporządzenie

zostało uchylone z dniem 2 lipca 2019 r. i zastąpione rozporządzeniem w sprawie JCWPd, które również nie przewiduje wód: *II klasy o średniej jakości według klasyfikacji zwykłych wód podziemnych*.

W raporcie nie opisano ponadto metod prognozowania zastosowanych przez wnioskodawcę do oceny wpływu przedsięwzięcia na jednolite części wód (art. 66 ust. 1 pkt 8 ustawy ooś) ani nie wskazano planowanych do podjęcia działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na jednolite części wód i wyznaczone dla nich cele środowiskowe (art. 66 ust. 1 pkt 9 ustawy ooś), z uwzględnieniem art. 68 pkt 1, 3 i 4 ustawy – Prawo wodne.

Konkludując, w opinii GDOŚ analizy dotyczące wpływu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko nie zostały oparte na oddziaływaniach zidentyfikowanych dla całości inwestycji, w modelowaniu hydrologicznym i hydrogeologicznym nie uwzględniono wszystkich niezbędnych do realizacji inwestycji prac mogących wpłynąć na wody powierzchniowe i podziemne (m.in. realizacja systemu odwadniania kopalni wraz z urządzeniami odprowadzającymi oraz magazynującymi wody; przełożenie, likwidacja i uszczelnienie cieków; prace prowadzące do zmiany poziomu zwierciadła wód powierzchniowych i podziemnych, rekultywacja wyrobiska). W związku z powyższym wszystkie odpowiedzi przedstawione przez inwestora w uzupełnieniach raportu z 2019 r. i z 2020 r. dotyczące uwag GDOŚ z zakresu oddziaływania na gospodarkę wodno-ściekową i środowisko wodne, a przez to pośrednio na pozostałe komponenty środowiska, oparte zostały na błędnym zidentyfikowaniu całości oddziaływań. W związku z powyższym na podstawie posiadanego materiału dowodowego nie jest możliwe przeprowadzenie oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na wody powierzchniowe i podziemne, w tym na jednolite części wód oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe.

IV. Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, powierzchnię ziemi oraz krajobraz.

Zgodnie z art. 66 ust. 2 ustawy ooś informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 4-8, powinny uwzględniać przewidywane oddziaływanie analizowanych wariantów na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Ponadto z art. 66 ust. 1 pkt 9 tej ustawy wynika obowiązek opisanie w raporcie przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Planowana inwestycja położona jest poza obszarami Natura 2000, objętymi ochroną na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody. Obszary te nie znajdują się również w zasięgu bezpośredniego oddziaływania przedsięwzięcia, wyznaczonym terenem górniczym i lejem depresji. Na podstawie informacji przedstawionych w raporcie nie można jednak wykluczyć wystąpienia pośredniego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, połączone siecią powiązań ekosystemowych z komponentami środowiska przyrodniczego, na które negatywny wpływ będzie wywierać planowana inwestycja w obszarze bezpośredniego oddziaływania. Dotyczy to w szczególności powiązania ekosystemów wodnych, które mogą być narażone na zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz zmianę stosunków wodnych na terenach położonych poniżej planowanej inwestycji i związane z tym oddziaływania pośrednie

obejmujące wpływ na siedliska oraz gatunki zależne od wód, jak np.: przebudowa gatunkowa, kumulacja zanieczyszczeń w tkankach zwierząt oraz osadach dennych.

W analizowanym raporcie opis oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 zamyka się w trzech zdaniach: *Na terenie planowanego przedsięwzięcia ani w potencjalnym zasięgu jego oddziaływania nie ma żadnych obszarów objętych siecią „Natura 2000”. Najbliższy taki obszar jest oddalony o 16 km od projektowanej granicy terenu górniczego (określającej maksymalny spodziewany zasięg wpływu zakładu górniczego na środowisko). Zatem planowane przedsięwzięcie w żadnym wariantcie nie będzie oddziaływało na obszary Natura 2000* (strony 286-287 raportu, Tom 1). Stanowisko takie nie może zostać zaakceptowane.

Autorzy raportu pominieli możliwość wystąpienia oddziaływań pośrednich, jakie mogą wystąpić względem obszarów Natura 2000, w szczególności powiązanych z siecią hydrograficzną objętą bezpośrednim oddziaływaniem przedsięwzięcia obszarów chronionych „Zbiornik Jeziorsko” PLB100002 oraz „Dolina Środkowej Warty” PLB300002. W raporcie nie zidentyfikowano oddziaływań, w tym oddziaływań skumulowanych, nie określono ich zakresu oraz możliwego wpływu na dany obszar chroniony; nie przeanalizowano wpływu na gatunki i siedliska chronione w danym obszarze oraz ciągłość korytarzy ekologicznych, a także spójność i integralność sieci obszarów Natura 2000; nie odniesiono się do celów ustanowienia obszaru, zakazów w nim obowiązujących oraz zapisów przyjętych w planach zadań ochronnych ani nie przeanalizowano możliwej kumulacji oddziaływań uwzględniających spływ zanieczyszczeń wraz z aktualnym stanem wód. Ponadto w raporcie nie zaproponowano ewentualnego systemu monitoringu obszarów Natura 2000, dla których nie ma możliwości całkowitego wykluczenia negatywnego oddziaływania, ani nie zaproponowano działań minimalizujących oraz kompensujących ewentualny negatywny wpływ przedsięwzięcia na obszary Natura 2000.

W uzupełnieniu do raportu z 2019 r. na str. 26 i n. dodatkowo odniesiono się do kwestii oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 „Zbiornik Jeziorsko” PLB100002 oraz „Dolina Środkowej Warty” PLB300002, jednakże informacje znajdujące się w uzupełnieniu w dalszym ciągu nie pozwalają na ocenę wpływu inwestycji na cele i przedmioty ochrony powyższych obszarów. Na str. 26 uzupełnienia jego autorzy wskazują, że: *Ustalenie możliwości wystąpienia znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 poprzedzone zostało wnikliwą analizą szeregu czynników oraz wzajemnych powiązań komponentów środowiska przyrodniczego w kontekście ich potencjalnego wpływu na obszary chronione. Analizy te nie zostały jednak w raporcie przedstawione. Nie jest też jasne, jakie czynniki i jakie wzajemne powiązania zostały ujęte w tych analizach. Jedynym czynnikiem, który został poddany ocenie, są przewidywane zmiany ilościowe wód rzeki Warty w związku z planowanym docelowym zrzutem wód z odwadniania odkrywki. Pominięto zmiany jakościowe tych wód. Na str. 29 uzupełnienia wskazano, że odprowadzane będą: wody z systemu odwadniania w głębinie, kwalifikowane do wód II klasy o średniej jakości wg klasyfikacji zwykłych wód podziemnych.* Przede wszystkim, co już zostało podkreślone w treści niniejszej decyzji, nie wiadomo, jaką „klasyfikację zwykłych wód podziemnych” autorzy raportu mają na myśli – pomimo dwukrotnego wezwania nie zostało to przez PGE GiEK S.A. wyjaśnione.

Ponadto w analizach pominięto fakt, że ok. 10 km odcinek rzeki Warty położony powyżej tych obszarów znajdzie się w zasięgu przewidywanego leja depresji (Rys. 3028.1002.142.3-02 do raportu), pomimo stwierdzenia, że: *Autorzy raportu przyjęli, że możliwe jest wystąpienie znaczącego negatywnego oddziaływania na elementy biologiczne cieków, których zlewnia znajduje się w zasięgu prognozowanego leja depresji w przypowierzchniowym poziomie wodonośnym* (str. 34 uzupełnienia), a także to, że rzeka Warta będzie docelowym odbiornikiem wód pochodzących z odwadniania odkrywki, a na etapie likwidacji przedsięwzięcia (rekultywacja wyrobiska) mają być z niej pobierane wody do napełnienia zbiornika wodnego, który docelowo powstanie w miejscu wyrobiska (str. 301 raportu, Tom I).

Na str. 349 raportu, Tom I wskazano, że: *Oddziaływania pośrednie związane będą z procesem osiadania terenu, który może powstać w związku z prowadzonym odwodnieniem. Przewiduje się, że oddziaływania te wystąpią zarówno na etapie eksploatacji jak i likwidacji przedsięwzięcia. Do oddziaływań wtórnych będą należeć procesy zachodzące w obrębie wyrobiska, zwałowisk oraz w ich najbliższym sąsiedztwie, takie jak osuwiska i inne ruchy masowe, wstrząsy sejsmiczne oraz odkształcenia powierzchni terenu wywołane odwodnieniem wyrobiska. Ze względu na to, że procesy te mogą się pojawiać w czasie eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, należy traktować je jako oddziaływania długoterminowe. W raporcie pominięto jednak analizy przebiegu deformacji powierzchni terenu (osiadania i wyniesienia), objętego oddziaływaniem przedsięwzięcia wynikającym z przemieszczania mas ziemnych (powstawanie wyrobiska górniczego oraz formowanie zwałowiska zewnętrznego) oraz z odwadniania wglębnego odkrywki. Nie opisano również wpływu deformacji powierzchni terenu na przyrodnicze i antropogeniczne (dobra materialne) elementy środowiska, a także – w przypadku możliwości wystąpienia oddziaływań negatywnych – nie wskazano planowanych do podjęcia działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia w tym zakresie.*

Jak wynika z raportu, planowana inwestycja prowadzi do osuszania terenów znajdujących się w zasięgu jej oddziaływania. Na str. 327, Tom I wskazano: *Na obszarze leja depresji w kenozoicznym (przypowierzchniowym) poziomie wodonośnym mogą wystąpić zmiany w sposobie zasilania gleb w wodę – nastąpi zmiana gospodarki wodnej gleb z gruntowo-wodnej na opadowo-retencyjną. Przejawiać się to może osuszeniem gruntów podmokłych umożliwiającym zmianę ich użytkowania z łąkowego na pastwiskowe bądź orne.* Nie przeprowadzono jednak analizy możliwości pogłębiania się zjawiska suszy (glebowej, hydrologicznej i hydrogeologicznej) oraz jego skutków i nie odniesiono się do ustaleń „Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty”, w szczególności nie oceniono, czy możliwa będzie realizacja zawartych w nim działań. Stwierdzenie, znajdujące się na str. 44 uzupełnienia raportu z 2019 r., że: *Realizacja planowanego przedsięwzięcia nie wpłynie na możliwość realizacji działań zawartych w „Planie przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty”*, nie zostało poparte jakimikolwiek analizami ani nie zostało uzasadnione.

Opis oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na krajobraz, ograniczający się w zasadzie do stwierdzenia, że realizacja inwestycji spowoduje zmianę krajobrazu o charakterze rolniczym na krajobraz przemysłowy oraz że nowopowstały krajobraz przemysłowy będzie miał charakter przejściowy i zaniknie po rekultywacji zwałowiska, jest niewystarczający. Ograniczenie oceny wpływu przedsięwzięcia na krajobraz oraz opisu jego zmian do tak bardzo ogólnych informacji, nie odnoszących się do poszczególnych elementów przedsięwzięcia oraz

określonych oddziaływań, które mogą wpłynąć na krajobraz, ani nie wskazujących konkretnych miejsc, w których zmiany krajobrazu mogą nastąpić, pozwala założyć, że nie przeprowadzono analiz w tym zakresie. W raporcie przede wszystkim nie określono stref widoczności inwestycji ani nie wskazano miejsc, istotnych z punktu widzenia krajobrazowego (zarówno pod względem przyrodniczym, jak i kulturowym), z których obszar inwestycji może być postrzegany przez obserwatorów; nie dokonano oceny wpływu przedsięwzięcia na krajobraz obszaru realizacji przedsięwzięcia widoczny z tych miejsc. Jak wynika z raportu, miejscami takimi mogą być w szczególności punkty widokowe znajdujące się na terenie pobliskiego Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, w miejscach lokalizacji zabytków architektury oraz w miejscowości Złoczew, droga krajowa S8, droga wojewódzka nr 45, a także pomniejsze miejscowości i drogi zlokalizowane w pobliżu inwestycji. W ocenie nie przedstawiono analizy widoczności z powyższych miejsc, z uwzględnieniem zmian krajobrazu wynikających z pojawienia się dominanty krajobrazowej (zwałowisko zewnętrzne), z przekształceń elementów przyrodniczych i antropogenicznych kształtujących lokalny krajobraz (np. wielkoobszarowe przekształcenia powierzchni terenu – str. 349 raportu, Tom I, zmiana elementów sieci hydrograficznej, wycinka ok. 930 ha lasów – str. 217 raportu, Tom II, likwidacja zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej – str. 349 raportu, Tom I) oraz z działań związanych z funkcjonowaniem kopalni (np. praca koparek i zwałowarek) ani nie opisano skali, charakteru i znaczenia skutków oddziaływania na krajobraz, w tym w szczególności nie oceniono skali pogorszenia się walorów krajobrazowych obszaru. Ponadto nie wskazano planowanych do podjęcia działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na krajobraz.

V. Oddziaływanie przedsięwzięcia w zakresie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza.

Wątpliwości budzą przedstawione w raporcie analizy propagacji hałasu emitowanego podczas funkcjonowania przedsięwzięcia. Wynika to w szczególności z:

- 1) przyjęcia tła akustycznego = 0 dB(A). Odnosząc się do wyjaśnień przedstawionych na str. 38 uzupełnienia raportu z 2019 r. oraz na str. 7 uzupełnienia raportu z 2020 r., wskazać należy, że ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko ma na celu nie tylko określenie wielkości hałasu emitowanego przez przedsięwzięcie, ale przede wszystkim ocenę jego wpływu na istniejący stan akustyczny środowiska oraz dopuszczalne poziomy hałasu. W analizowanym raporcie oceny takiej nie przeprowadzono;
- 2) przyjęcia wysokości źródła hałasu w przypadku koparek i zwałowarek jako 4 m, w sytuacji, gdy wysokość tych maszyn przekracza 50 m (Rys. 7.4.1.1-1 na str. 237 raportu, Tom I). Odnosząc się do wyjaśnień przedstawionych na str. 38 uzupełnienia raportu z 2019 r. oraz na str. 7 uzupełnienia raportu z 2020 r., wskazać należy, że np. koła czerpakowe koparek podczas urabiania skały i kopaliny stanowią źródło hałasu zlokalizowane znacznie powyżej 4 m od powierzchni terenu. Co więcej, usuwając górne warstwy nakładu koło czerpakowe nie jest ekranowane skarpami wyrobiska (por. <https://www.youtube.com/watch?v=sSqrnANQ30k>, dostęp: 27 kwietnia 2021 r.). Przyjęcie w modelu obliczeniowym wysokości źródła hałasu w przypadku koparek i zwałowarek jako

- 4 m nie przedstawia najbardziej niekorzystnych warunków technologicznych, jakie mogą wystąpić podczas funkcjonowania zakładu górniczego, zatem model taki nie może być wiarygodny przy ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- 3) przyjęcia do oceny modeli obliczeniowych obejmujących wyłącznie jedną pracującą maszynę (koparkę albo zwałowarkę) oraz fragment taśmociągu, co w niewielkim stopniu odzwierciedla faktyczne warunki pracy i wynikające z nich emisje hałasu. Przykładowo model obliczeniowy nr 1 obejmuje koparkę nadkładową pracującą na I piętrze wyrobiska oraz fragment przenośnika taśmowego o długości 500 m. Urządzenia te zlokalizowane są na wysokości miejscowości Stolec, a więc – na co wskazuje Rys. 3028.1002.142.1-02 – model obejmuje okres między 10 a 15 rokiem eksploatacji. W czasie tym będą pracowały na terenie wyrobiska i zwałowiska również inne koparki, a także zwałowarki i taśmociągi, jednakże nie zostały one uwzględnione w przedstawionym modelu;
 - 4) braku wyjaśnienia i przekonującego uzasadnienia dla zastosowania w modelowaniu funkcji „ekrany liniowe” zamiast „wykopy i nasypy” w odniesieniu do skarp wyrobiska i zwałowiska. Nie wiadomo, jakie parametry ekranów, poza wysokością i długością, zostały przyjęte do modelowania. Zauważyć należy, że nasypy ziemne są skuteczne w ochronie przed hałasem, jednakże w dużym stopniu jest to uzależnione od ich kształtów oraz pokrycia roślinnością. Skarpy wyrobiska i zwałowiska będą zupełnie pozbawione roślinności, więc ich wysoka skuteczność jako ekranów akustycznych jest mało prawdopodobna. Ponadto w dalszym ciągu nie wyjaśniono, w jaki sposób skarpy zlokalizowane między I poziomem zwałowiska zewnętrznego, na którym pracować będą zwałowarki, a poziomem gruntu, na których zlokalizowane są tereny chronione akustycznie, będą pełnić funkcje ekranów akustycznych tłumiących hałas generowany przez te zwałowarki. Rysunek przedstawiony na str. 40 uzupełnienia raportu z 2019 r. nie potwierdza skuteczności skarpy zwałowiska jako ekranu akustycznego;
 - 5) wątpliwej skuteczności, jako ekranu akustycznego, pasa lasu uwzględnionego w modelach 6 i 7. Jak wynika z raportu, w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia planowana jest wycinka lasów, jednakże w raporcie nie wskazano precyzyjnie, które płyty lasów będą wycinane. Z Rys. 7.4.2-6.MODEL OBLICZENIOWY NR 6... (str. 263 raportu, Tom I) oraz Rys. 7.4.2-7.MODEL OBLICZENIOWY NR 7... (str. 267 raportu, Tom I) wynika, że część pasa lasu ujętego w obu modelach znajduje się w granicach obszaru górniczego, częściowo w miejscu lokalizacji wyrobiska oraz zwałowiska zewnętrznego, na podstawie czego można przyjąć, że zostanie ona usunięta. Ponadto z Rys. 3028.1002.142.2-01 Mapa infrastruktury technicznej (Załącznik do raportu) wynika, że przez pozostałą część omawianego pasa lasu planuje się przeprowadzić szereg inwestycji liniowych (przełożenie: drogi krajowej DK45, linii elektroenergetycznej 110 kV, linii gazociągu), nie objętych co prawda przedmiotową inwestycją, ale wymuszonych jej realizacją. Powyższe pozwala na przyjęcie, że znaczna część lasu, w szczególności fragment zlokalizowany pomiędzy obszarem górniczym a miejscowością Emilianów, również zostanie usunięta. Odnosząc się do wyjaśnień przedstawionych na str. 40 uzupełnienia raportu z 2019 r. oraz na str.

7 uzupełnienia raportu z 2020 r., GDOŚ podtrzymuje swoje stanowisko w kwestii wątpliwej skuteczności jako ekranu akustycznego powyższego pasa lasu;

- 6) pominięcia w analizach hałasu emitowanego przez pozostałe maszyny i urządzenia, które będą wykorzystywane podczas funkcjonowania inwestycji, w szczególności podczas wykonywania studni systemu odwadniania wglębnego, wykonywania osadników oraz pozostałej infrastruktury na potrzeby kopalni. Odnosząc się do wyjaśnień przedstawionych na str. 40 uzupełnienia raportu z 2019 r., również w zakresie pkt II.5.1.g, okoliczność, że dane oddziaływanie akustyczne będzie krótkotrwałe lub przemijające, nie zwalnia z obowiązku jego przeanalizowania na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Jak wyraźnie wynika z art. 66 ust. 1 pkt 8 ustawy ooś, raport powinien zawierać również opis przewidywanych oddziaływań krótko- i średnioterminowych oraz chwilowych;
- 7) pominięcia w analizach hałasu emitowanego podczas realizacji pozostałych przedsięwzięć objętych przedmiotowym wnioskiem, w tym podczas prac regulacyjnych planowanych do wykonania na ciekach, budowy zbiornika na rzece Oleśnicy oraz wykonania 38 km kanałów;
- 8) braku wskazania konkretnych działań minimalizujących oddziaływanie inwestycji w zakresie emisji hałasu, popartych analizami potwierdzającymi ich zasadność i skuteczność;
- 9) nieprzedstawienia analizy akustycznego oddziaływania przedsięwzięcia dla okresów reprezentatywnych czasu działania kopalni, z uwzględnieniem przemieszczania się frontu robót górniczych, wynikającego z eksploatacji złoża oraz z uwzględnieniem stanów charakteryzujących się najbardziej niekorzystnymi warunkami technologicznymi emisji hałasu do środowiska.

Ponadto w raporcie nie przedstawiono analiz prognozowanego rozprzestrzeniania się w powietrzu gazów i pyłów emitowanych podczas funkcjonowania przedsięwzięcia. GDOŚ podtrzymuje swoje stanowisko, że informacje w tym zakresie przedstawione w raporcie są niewystarczające do oceny wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na stan powietrza, tym bardziej, że dotyczą inwestycji innych, niż oceniana w niniejszym postępowaniu.

Mając powyższe na uwadze, nie budzi wątpliwości organu odwoławczego, że na podstawie informacji znajdujących się w raporcie nie jest możliwa ocena oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko w zakresie emisji hałasu oraz emisji gazów i pyłów do powietrza, tym samym nie można przyjąć, że jego funkcjonowanie nie spowoduje przekroczenia standardów jakości środowiska na terenach objętych ochroną akustyczną oraz standardów jakości środowiska w zakresie poziomów zanieczyszczeń powietrza.

Realizacja przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, której skutki nie są do końca sprawdzone, a mogą wywrzeć negatywny wpływ na środowisko, musi być poprzedzona wszechstronną analizą, mającą na celu ustalenie możliwych do wystąpienia zagrożeń oraz koniecznych do podjęcia działań pozwalających na ich wyeliminowanie. Powyższe wynika z zasady zapobiegania, określonej w art. 6 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którą, kto podejmuje działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko, jest obowiązany do zapobiegania temu oddziaływaniu, a także z zasady przezorności, określonej w art. 6 ust.

2 powyższej ustawy, zgodnie z którą, kto podejmuje działalność, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, jest obowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze. Realizacji tej zasady służy wynikający z art. 66 ustawy o oś wymóg sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z przepisami tej ustawy.

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest podstawowym dokumentem, na którym opiera się organ administracji w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, tym samym powinien być on rzetelny, spójny i wolny od niejasności i nieścisłości (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 lipca 2018 r., sygn. akt II OSK 308/18). Informacje znajdujące się w raporcie powinny być przedstawione kompleksowo, z uwzględnieniem wszystkich elementów inwestycji, które ze względów technicznych, technologicznych i organizacyjnych mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, a także wszystkich komponentów środowiska, które mogą być objęte tym oddziaływaniem. Powinien on wyczerpująco opisywać wszystkie możliwe zagrożenia dla środowiska, wynikające z realizacji, eksploatacji lub użytkowania oraz likwidacji planowanego przedsięwzięcia, tak aby można było w sposób nie budzący wątpliwości określić charakter i skalę negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko, a także zawierać opis planowanych do podjęcia działań mających na celu ich minimalizację lub kompensację, wraz z wykazaniem ich skuteczności. Analizowany raport powyższych wymogów nie spełnia, bowiem nie zawiera informacji, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1, 2, 5-9, 13, 14, 16 oraz ust. 2 i ust. 6 ustawy o oś, w zakresie opisanym w uzasadnieniu niniejszej decyzji. W oparciu o przedłożony przez PGE GiEK S.A. raport nie jest możliwe przeprowadzenie oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, a także określenie środowiskowych uwarunkowań jego realizacji.

Mając na uwadze, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znajduje swoje oparcie m.in. na ustaleniach raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w sytuacji gdy raport nie jest kompletny, nie może stanowić podstawy do wydania prawidłowej decyzji w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 29 czerwca 2010 r., sygn. akt II SA/Wr 220/10). Zwrócić w tym miejscu należy uwagę również na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 maja 2014 r., sygn. akt II OSK 2999/12: *Zasada prawdy obiektywnej obliuguje organ do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności faktycznych, a zwłaszcza oceny, czy raport uwzględnia wszystkie potencjalne zagrożenia środowiskowe związane z realizacją planowanej inwestycji. Aby także wymagania mogły być określone, raport poprzedzający wydanie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych powinien mieć charakter kompleksowy i odnosić się do wszystkich potencjalnych zagrożeń związanych z realizacją przedsięwzięcia oraz wskazywać, jakie w tym zakresie obowiązują standardy ochrony środowiska oraz czy zamierzona inwestycja mieści się w ich ramach.*

Zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy o oś, jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy

o ochronie przyrody. Zgodnie natomiast z art. 81 ust. 3 ustawy o oś, jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie to wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61 ustawy – Prawo wodne, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację tego przedsięwzięcia, o ile nie zostaną spełnione warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 tej ustawy. Z kolei z art. 82 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska wynika obowiązek podejmowania działań służących nieprzekraczaniu określonych standardów jakości środowiska. Standardy te zostały określone m.in. w: rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1031) oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87).

Na podstawie analizowanego raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko nie można wykluczyć, że planowane przedsięwzięcie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 oraz jednolite części wód, w tym wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto nie można przyjąć, że realizacja i funkcjonowanie przedsięwzięcia nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu oraz gazów i pyłów do powietrza, ani że lokalizacja przedsięwzięcia jest zgodna z ustaleniami mpzp. Zatem, zgodnie z zasadą przezorności, jeśli nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie jest nieznaczące, to należy przyjąć, że może być ono znaczące. Na takie rozumienie zasady przezorności wskazuje Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 20 listopada 2020 r., sygn. akt II OSK 1940/20: *Istota zasady przezorności sprowadza się do tego, by w sytuacji, gdy nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie na środowisko jest nieznaczące, można uznać, iż może być ono znaczące. Zasada przezorności jest podstawową, powszechnie przyjmowaną w Unii Europejskiej, zasadą ochrony środowiska. Stanowi jedną z podstaw polityki unijnej w zakresie ochrony środowiska, przy czym nie jest tylko ogólną wytyczną, ale wywodzi się z obowiązujących przepisów prawa europejskiego. Została sformułowana w szczególności w art. 174 ust. 2 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (aktualnie art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), w myśl którego polityka Unii, w odniesieniu do środowiska, stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii, i opiera się m.in. na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego.*

W stosunku do obszarów Natura 2000 zasada przezorności została ujęta w art. 6 ust. 3 Dyrektywy siedliskowej, implementowanym do polskiego porządku prawnego art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, oraz jego wykładni dokonywanej w wyrokach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. *Właściwe organy krajowe udzielają zezwoleń na działalność poddaną ocenie, w rozumieniu art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43 w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory jedynie wtedy, gdy uzyskają pewność, iż działalność ta nie będzie miała negatywnych skutków dla integralności terenu chronionego. Ma to miejsce wówczas, gdy z naukowego punktu widzenia nie ma racjonalnych wątpliwości co do braku wystąpienia takich skutków. W tym względzie stosowanie zasady ostrożności w ramach wykonania owego*

przepisu wymaga od właściwego organu krajowego uwzględnienia w szczególności środków ochronnych włączonych w przedsięwzięcie, mających na celu uniknięcie lub ograniczenie ewentualnych bezpośrednich niekorzystnych skutków dla tego terenu, aby zapewnić, że przedsięwzięcie to nie będzie wpływać niekorzystnie na integralność terenu chronionego (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 26 kwietnia 2017 r. w sprawie C-142/16).

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000; wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000; lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Przepis ten znalazł swoje odzwierciedlenie w art. 81 ust. 2 ustawy o oś. Jak wynika natomiast z art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, odstępstwo od powyższego zakazu może mieć miejsce jedynie w sytuacji, gdy łącznie wystąpią następujące okoliczności:

- za wydaniem zgody na realizację przedsięwzięcia przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym;
- brak jest rozwiązań alternatywnych;
- zapewnione zostanie wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Przeprowadzona przez GDOŚ analiza raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że nie można wykluczyć wystąpienia znacząco negatywnego wpływu planowanego zamierzenia inwestycyjnego na obszary Natura 2000, w szczególności obszary specjalnej ochrony ptaków „Zbiornik Jeziorsko” PLB100002 oraz „Dolina Środkowej Warty” PLB300002. Co prawda obszary te nie znajdują się w zasięgu bezpośredniego oddziaływania przedsięwzięcia, jednakże będą one objęte oddziaływaniem pośrednim, wynikającym z faktu, że ok. 10 km odcinek rzeki Warty położony powyżej tych obszarów znajdzie się w zasięgu przewidywanego leja depresji (Rys. 3028.1002.142.3-02 do raportu), ponadto rzeka Warta będzie docelowym odbiornikiem wód pochodzących z odwadniania odkrywki. Natomiast na etapie rekultywacji wyrobiska mają być z niej pobierane wody do napełnienia zbiornika wodnego, który docelowo powstanie w miejscu wyrobiska (str. 301 raportu, Tom I). Oddziaływania te będą wpływać na ustrój rzeki Warty (stany wód, przepływ) oraz jej parametry fizykochemiczne, co w konsekwencji może wpływać na przedmioty ochrony powyższych obszarów. Mając na uwadze, że w rozpatrywanej sprawie inwestor nie przedstawił alternatywnych wariantów przedsięwzięcia, w tym wariantu najlepszego dla środowiska, nie zidentyfikował i nie przeanalizował możliwych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 ani nie zaproponował działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000, pomimo dwukrotnego wezwania przez GDOŚ do uzupełnienia raportu w tym zakresie, nie można przyjąć, że w sprawie istnieją okoliczności, o których mowa w art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, które pozwalałyby na odstępstwo od zakazu podejmowania działań, polegających na realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia,

mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Powyższe – w myśl przepisu art. 81 ust. 2 ustawy o oś – stanowi podstawę do odmowy zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia.

Zgodnie z art. 51 ustawy – Prawo wodne celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Cele te zostały wskazane w przepisach art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 60 tej ustawy.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest: zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu; ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Natomiast celem środowiskowym dla obszarów chronionych jest osiągnięcie norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których te obszary chronione zostały utworzone, przepisów ustanawiających te obszary lub dotyczących tych obszarów, o ile nie zawierają one w tym zakresie odmiennych uregulowań.

Jak wynika z treści art. 66 i art. 67 ustawy – Prawo wodne, dopuszczalne jest nieosiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód, jeżeli spełnione będą łącznie warunki, o których mowa w art. 68 powyższej ustawy, tj.:

- podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- przyczyny zmian i działań, o których mowa w art. 66 i art. 67, są szczegółowo przedstawione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i są aktualizowane co 6 lat;
- przyczyny zmian i działań, o których mowa w art. 66, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami dla społeczeństwa i środowiska związanymi z osiągnięciem celów środowiskowych, o których mowa w art. 55, utraconymi w następstwie tych zmian i działań;
- zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, o których mowa w pkt 1-3, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, znacząco korzystniejszych z punktu

widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty.

Przeprowadzona przez GDOŚ analiza raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że planowane zamierzenie inwestycyjne może znacząco negatywnie oddziaływać na JCWP: „Oleśnica do Pysznej”, „Oleśnica od Pysznej do ujścia”, „Dopływ z Gronowa”, „Warta od Wierznicy do Widawki”, „Warta od Dopływu spod Bronikowa do Wierznicy”, „Dopływ spod Szyndzielowa”, „Dopływ spod Dymka”, „Dopływ z Nietuszyny”, „Dopływ ze Szklanej Huty”, „Dopływ spod Strzałek Sękowskich”, „Dopływ z Zabłocia”, „Żeglina” i „Łużyca” oraz JCWPd Nr 81 i Nr 82, a także na możliwość osiągnięcia przez nie celów środowiskowych. Wynika to w szczególności z:

- 1) położenia powyższych JCWP w zasięgu przewidywanego leja depresji, co będzie skutkowało zmianami ustroju hydrologicznego cieków (stany wód, przepływ), a w konsekwencji wpłynie na hydromorfologiczne i biologiczne wskaźniki jakości wód;
- 2) położenia JCWPd w zasięgu przewidywanego leja depresji, co będzie skutkowało zmianami zasobów dyspozycyjnych, a także wpłynie na wskaźniki fizykochemiczne, w szczególności w związku z możliwością uwalniania zdeponowanych w górotworze związków zawierających metale ciężkie;
- 3) likwidacji odcinków JCWP i ich źródeł („Oleśnica do Pysznej” i „Dopływ z Gronowa”);
- 4) planowanego przełożenia odcinków JCWP, regulacji cieków i budowy zbiornika retencyjnego („Oleśnica do Pysznej” i „Oleśnica od Pysznej do ujścia”), co wpłynie na biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne wskaźniki jakości wód oraz na wskaźniki kształtujące stan chemiczny wód;
- 5) planowanego odprowadzania wód z odwadniania odkrywki do rzeki Oleśnica a następnie do rzeki Warta, co wpłynie na hydromorfologiczne i fizykochemiczne wskaźniki jakości wód oraz na wskaźniki kształtujące stan chemiczny wód, a także pośrednio na biologiczne wskaźniki jakości wód;
- 6) wykorzystania wód rzeki Warty i rzeki Oleśnicy do napełniania wyrobiska na etapie jego rekultywacji w kierunku zbiornika wodnego – zakłada się, że wypełnianie wodą zbiornika do docelowej rzędnej będzie trwało ok. 16 lat (strony 302 i 303 raportu, Tom I);
- 7) możliwości wystąpienia suszy glebowej, hydrologicznej i hydrogeologicznej.

Mając na uwadze, że w rozpatrywanej sprawie inwestor nie przedstawił alternatywnych wariantów przedsięwzięcia, w tym wariantu najlepszego dla środowiska, nie zidentyfikował i nie przeanalizował możliwych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na jednolite części wód, w tym wyznaczone dla nich cele środowiskowe, ani nie zaproponował działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na jednolite części wód, pomimo dwukrotnego wezwania przez GDOŚ do uzupełnienia raportu w tym zakresie, nie można przyjąć, że w sprawie spełnione są łącznie warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 ustawy – Prawo wodne. Powyższe – w myśl przepisu art. 81 ust. 3 ustawy o oś – stanowi podstawę do odmowy zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia.

Kierując się zasadą przezorności, należy również przyjąć, że funkcjonowanie przedmiotowego przedsięwzięcia spowoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w rozporządzeniu w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na obszarach objętych ochroną akustyczną, w szczególności miejscowościach: Wola Rudlicka, Dobroszyny/Ostrówek, Okalew, Chojny, Kozub, Emilianów, Plichów-Łysa Góra, Zapowiednik, Budrynówka, Gronów, Kamionka, Niechmirów i Stolec (strony: 244, 252, 268 i 272 raportu, Tom I), a także dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń określonych w rozporządzeniu w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, w szczególności w zakresie emisji pyłów zawieszonych PM_{2,5} i PM₁₀, poza obszarem, do którego tytułem prawnym będzie dysponował inwestor.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że decyzja RDOŚ w Łodzi z 28 marca 2018 r. została wydana z naruszeniem:

- art. 7 oraz 77 § 1 Kpa w związku z art. 66 ustawy ooś, bowiem organ pierwszej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego w celu uzupełnienia braków raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- art. 80 Kpa w związku z art. 66 ustawy ooś, bowiem organ pierwszej instancji nie dokonał właściwej oceny raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko ani nie udowodnił, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, oraz nie wpłynie negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód;
- art. 80 Kpa w związku z 80 ust. 1 i ust. 2 ustawy ooś, bowiem organ pierwszej instancji nie dokonał właściwej oceny dołączonych do wniosku załączników, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 5 ustawy ooś, ani nie udowodnił, że lokalizacja przedmiotowego przedsięwzięcia jest zgodna z ustaleniami mpzp;
- art. 71 ust 2 pkt 1 i 2 w związku z art. 66 ustawy ooś, przez wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w oparciu o raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko niespełniający wymogów określonych w przepisach powyższej ustawy;
- art. 71 ust 2 pkt 1 i 2 w związku z art. 80 ust. 1 i ust. 2 ustawy ooś, przez wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach bez ustalenia, czy lokalizacja przedsięwzięcia jest zgodna z ustaleniami mpzp;
- art. 71 ust 2 pkt 1 i 2 w związku z art. 81 ust. 2 ustawy ooś, przez wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia, względem którego nie wykluczono możliwości wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, w sytuacji gdy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody;
- art. 71 ust 2 pkt 1 i 2 w związku z art. 81 ust. 3 ustawy ooś, przez wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia mogącego znacząco negatywnie oddziaływać na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych

dla jednolitych części wód, w sytuacji gdy nie zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 ustawy – Prawo wodne;

- art. 107 § 1 oraz § 3 Kpa w związku z art. 16 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie Kpa, bowiem organ pierwszej instancji nie uzasadnił, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, oraz nie wpłynie negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód.

GDOŚ podziela tym samym zarzuty podstawione przez Fundację Greenpeace Polska” oraz Fundację „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi” w powyższym zakresie.

Odnosząc się do wniosku Fundacji „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi” o przeprowadzenie dowodów z przedłożonych przez Fundację dokumentów: „PGE chce się oczyścić z aktywów węglowych. Budowa kopalni działaniem na szkodę spółki” – wydruk artykułu D. Słomskiego z 19 października 2020 r. z portalu Money.pl; „Odpowiedzi na pytania zadane przez akcjonariuszy podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki w dniu 26 czerwca 2020 r.”, opublikowane w raporcie bieżącym PGE S.A. nr 21/2020 z dnia 10.07.2020 r.; Statut PGE S.A., uwzględniający zmiany przyjęte przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 26 czerwca 2020 r.; „Sasin: Eksploatacja złoża Złoczew wydaje się ekonomicznie mało uzasadniona” – wydruk artykułu z dnia 29 października 2020 r. z portalu Energetyka24.pl; „Sondaż: Większość Bełchatowian dostrzega potencjał odchodzenia od węgla” wydruk artykułu z 8 lutego 2021 r. z portalu Biznesalert; „Strategia Grupy PGE 2030” oraz „Polityka Energetyczna Polski do 2040. Streszczenie”, GDOŚ odmawia przeprowadzenia dowodów z powyższych dokumentów, bowiem nie dotyczą one okoliczności istotnych i mających znaczenie w analizowanej sprawie, a tym samym nie są niezbędne dla jej rozstrzygnięcia. Z powyższych względów organ odwoławczy odmówił również przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego w przedmiocie emisji gazów cieplarnianych, o co wniosła Fundacja „Greenpeace Polska”.

Kierując się zasadą dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, którego istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, GDOŚ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w tym wniosku PGE GiEK S.A. z 4 lutego 2016 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, raportu o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, zaskarżonej decyzji oraz odwołania Fundacji „Greenpeace Polska” z 24 kwietnia 2018 r. Mając na uwadze, że w pierwszej kolejności należy podjąć wszelkie niezbędne kroki, aby rozpoznać sprawę merytorycznie i rozstrzygnąć ją co do istoty, GDOŚ w celu naprawienia uchybień popełnionych przez RDOŚ w Łodzi podjął się przeprowadzenia dodatkowego postępowania wyjaśniającego w oparciu o art. 136 Kpa. Pomimo dwukrotnego wezwania PGE GiEK S.A. nie uzupełniła dokumentacji w wymaganym zakresie. W związku z powyższym organ drugiej instancji rozpatrzył sprawę co do okoliczności faktycznych i prawnych w oparciu o dotychczas złożony materiał dowodowy. Przedłożony przez inwestora raport nie pozwala na przeprowadzenie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko w zakresie wskazanym w art. 62 ustawy ooś, tym samym nie może stanowić podstawy do określenia środowiskowych uwarunkowań jego

realizacji. Powyższe uzasadnia uchylenie decyzji RDOŚ w Łodzi z 28 marca 2018 r. oraz odmowę określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Na decyzję, zgodnie z art. 50 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, ze zm.), służy skarga wnoszona na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem GDOŚ, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji.

z upoważnienia
Głównego Inspektora Ochrony Środowiska
Zastępcy Głównego Dyrektora
Ochrony Środowiska

Otrzymują:

1. [REDACTED] – pełnomocnik PGE GiEK S.A., Poltegor-projekt sp. z o.o., ul. Wyścigowa 56F, 53-012 Wrocław.
2. [REDACTED] – pełnomocnik Fundacji „Greenpeace Polska”, [REDACTED].
3. [REDACTED] – pełnomocnik Fundacji „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi”, ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa.
4. Pozostałe strony postępowania na podstawie art. 49 Kpa w związku z art. 16 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie Kpa oraz art. 74 ust. 3 ustawy o oś w związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. zmieniającej ustawę o oś i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. zmieniającej ustawę o oś.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi
2. Wójt Gminy Brzeźnio
3. Wójt Gminy Burzenin
4. Wójt Gminy Czarnożyły
5. Wójt Gminy Klonowa
6. Wójt Gminy Konopnica
7. Burmistrz Lututowa
8. Wójt Gminy Osjaków
9. Wójt Gminy Ostrówek
10. Wójt Gminy Widawa
11. Burmistrz Złoczewa